

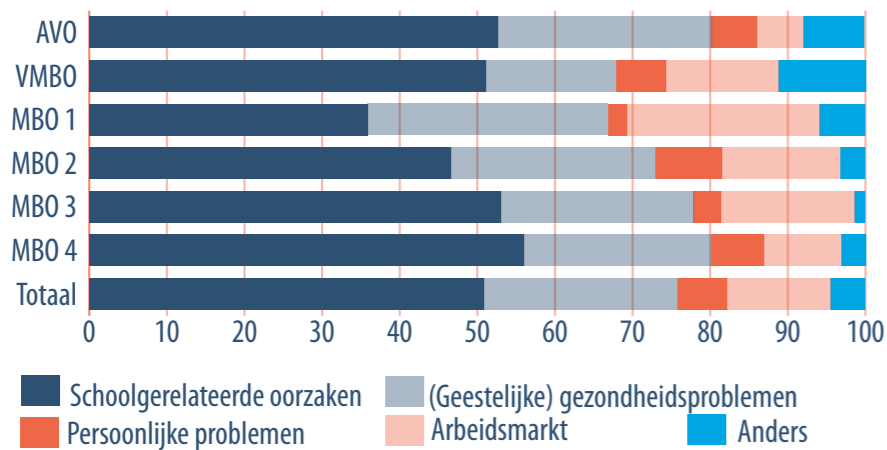
Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties

ROA Factsheet

ROA-F-2019/7

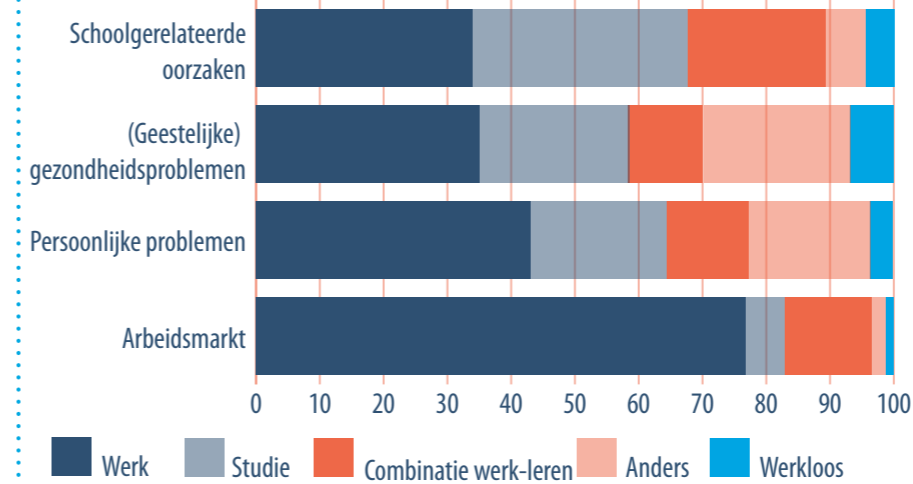
Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties

Belangrijkste redenen om te stoppen

- Meer dan de helft van de belangrijkste redenen die aangevoerd worden om te stoppen zijn school-gerelateerd (53%). Ook gezondheidsproblemen (28%) en de lonkende arbeidsmarkt (13%) worden relatief vaak genoemd.
- De belangrijkste individuele school-gerelateerde reden bij VSV-ers in het mbo is *de opleiding was inhoudelijk (toch) niet wat ik wilde* (15%).

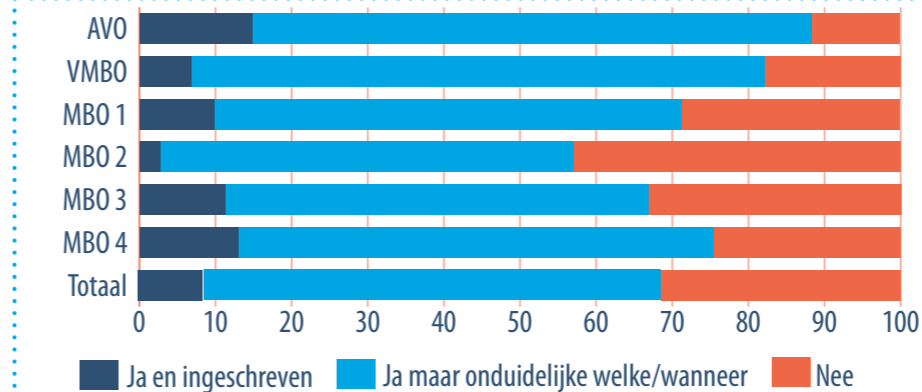
Bezigheid naar reden voortijdige schooluitval

- Jongeren die aangaven dat school-gerelateerde oorzaken de belangrijkste reden waren voor uitval, volgen relatief gezien het vaakst opnieuw een opleiding (34%).
- De jongeren die de school voortijdig verlaten hebben vanwege de arbeidsmarkt werken het vaakst (77%).
- (Geestelijke) gezondheidsproblemen leiden het vaakst tot werkloosheid (7%).

	AVO	VMBO	MBO 1	MBO 2	MBO 3	MBO 4	Totaal
Met iemand gesproken	83%	72%	80%	82%	80%	89%	83%
Ouders	86%	67%	42%	74%	79%	79%	75%
Vrienden / klasgenoten	37%	17%	20%	17%	26%	41%	28%
Leraren / mentoren / begeleiders / zorgadviesteam op school	54%	54%	81%	55%	55%	60%	58%

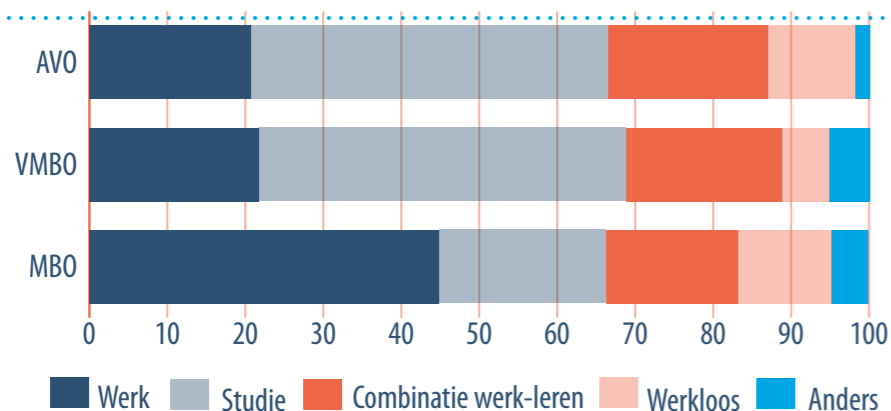
Gesprekken voorafgaand aan uitval

- Vier op de vijf jongeren geeft aan gesprekken gevoerd te hebben over het voortijdig verlaten van de opleiding.
- In drie van de vier gevallen die gesprekken gevoerd hebben, zijn dit gesprekken geweest met de ouders, bijna 60% heeft met iemand van de school gesproken.

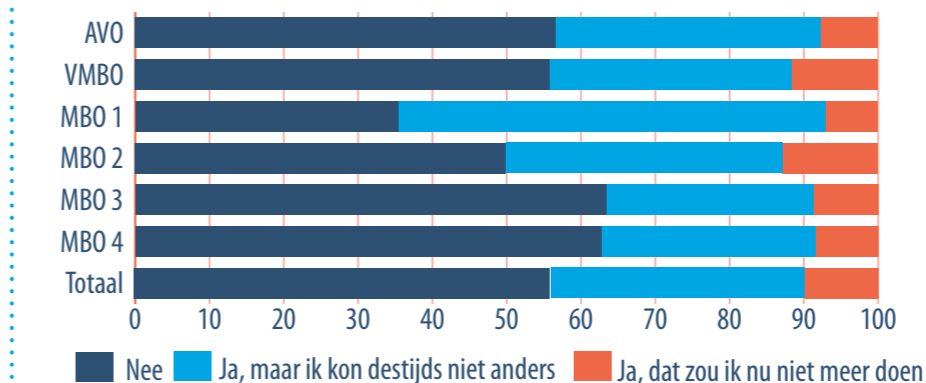
Opleidingsplannen

- Zeven op de tien jongeren die op enquêtemoment geen opleiding volgen zijn van plan om op een later tijdstip wederom een opleiding te volgen. Onder de jongeren van het vmbo is dit 82% en onder de jongeren van de avo zelfs bijna 90%.

Bezigheid op moment van enquête

- De meerderheid van de VSV-ers afkomstig van het avo en vmbo is op moment van enquête weer in het onderwijs of volgt een werk/leertraject. Bij VSV-ers uit het mbo is werken de meest voorkomende activiteit op moment van enquête.

Spijt achteraf

- Iets meer dan de helft van de jongeren heeft geen spijt van het ongediplomeerd verlaten van de opleiding.
- Jongeren die vanwege school- of arbeidsmarktgerelateerde redenen de opleiding voortijdig verlieten, hebben relatief het minst spijt.
- (Geestelijke) gezondheidsproblemen dan wel persoonlijke problemen leiden het vaakst tot spijt.

Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties

Bijlagen

Tabel B1: Achtergrondkenmerken respondenten (%)

	AVO	VMBO	MBO 1	MBO 2	MBO 3	MBO 4	Totaal
<i>Opleidingssector</i>							
Algemeen	100.0	86.0	14.4				23.3
Landbouw		2.9	0.4	4.6	5.3	2.6	3.1
Techniek		4.8	25.6	33.0	20.1	26.2	21.4
Economie		3.2	36.7	43.7	47.9	40.9	33.0
Gezondheidszorg		3.1	22.9	15.9	15.4	18.0	13.4
Gedrag & maatschappij				2.8	11.3	12.4	5.8
<i>Leerweg</i>							
Theoretisch		65.7					
Gemengd		7.0					
Kaderberoepsgericht		4.8					
Basisberoepsgericht		22.5					
Leeftijd (gemiddelde)	19.6	18.2	20.3	20.2	20.4	20.4	20.0
Man	68	62	54	66	55	63	63
Vrouw	32	38	46	34	45	37	37
<i>Etniciteit</i>							
Westerse allochtoon	17	7	0	5	8	12	9
Niet-westerse allochtoon	30	54	56	28	24	24	31
Autochtoon	53	39	44	67	68	65	60
<i>Gezinssamenstelling</i>							
Tweeoudergezin	62	55	28	56	69	61	58
Eenoudergezin	20	23	44	30	20	25	26
Zelfstandig	13	20	21	15	7	13	14
Anders	6	2	7		5	1	3
<i>Taalgebruik thuis</i>							
(Bijna) altijd Nederlands	64	49	47	58	73	70	63
Nederlands en een andere taal	19	14	46	22	16	16	20
(Bijna) altijd een andere taal	7	20	4	8	3	4	7
Niet van toepassing	9	16	4	12	9	10	11
<i>Opleidingsniveau ouders</i>							
Basisonderwijs	1	4	13	0	3	2	2
Lager beroepsonderwijs (lbo/vbo/vmbo/mavo)	4	4	14	10	10	9	8
Voortgezet onderwijs (havo/vwo)	2	3	2	7	3	3	4
Middelbaar beroepsonderwijs	15	26	19	31	35	24	26
Hoger onderwijs	66	31	11	21	32	46	36
Onbekend	12	32	42	31	18	17	24

Tabel B2: Belangrijkste reden voor voortijdige uitval (%)

		AVO	VMBO	MBO 1	MBO 2	MBO 3	MBO 4	Totaal
School gerelateerde oorzaken	De opleiding was te moeilijk en/of gezakt voor het eindexamen	16.5	12.0	3.2	3.9	3.4	4.2	6.4
	Problemen op de leerwerkplek/stage (bijv. ontslag)	0	0	4.5	4.2	8.0	3.3	3.5
	Geen stageplek kunnen vinden	0	0.9	5.1	2.2	1.4	1.4	1.6
	Problemen met de leraren/schoolleiding	3.1	7.1	4.7	6.3	8.4	5.2	5.8
	Problemen met andere leerlingen	1.0	3.8	2.2	2.8	0.0	2.8	2.2
	Ik wilde van opleiding wisselen	13.9	8.6	3.0	3.1	6.1	4.1	5.8
	De opleiding was inhoudelijk (toch) niet wat ik wilde	5.2	4.6	5.0	13.3	9.7	21.7	12.7
	Ik vond het niveau van de opleiding te laag	2.0	5.7	2.7	3.0	2.0	3.4	3.1
	Vanwege problemen met taal en/of rekenen	3.4	5.5	0.0	1.3	1.0	0.0	1.5
	De opleiding was slecht georganiseerd	7.7	2.8	5.4	6.4	13.0	10.1	8.1
Subtotaal		52,8	51	35,8	46,5	53	56,2	50,7
(Geestelijke) gezondheidsklachten	Problemen met gezondheid, bijv. ziekte of verslavingsproblemen	8.5	4.4	19.1	11.9	12.7	9.6	10.6
	Psychische problemen	19.2	12.4	11.8	14.4	12.2	14.5	14.4
Subtotaal		16,8	30,9	26,3	24,9	24,1	25	16,8
Persoonlijke problemen	Relatieproblemen/gezinsproblemen (bijv. scheiding van ouders)	3.5	2.7	0.8	4.8	3.5	5.5	4.2
	School in combinatie met zorg voor kinderen en/of familie was te zwaar	2.3	3.7	1.6	3.8	0.0	1.2	2.2
Subtotaal		5,8	6,4	2,4	8,6	3,5	6,7	6,4
Arbeidsmarkt	Ik wilde liever gaan werken	3.8	8.2	16.7	11.8	12.2	7.6	9.5
	Ik had een inkomen nodig en ben daarom gaan werken	2.2	6.4	8.1	3.5	5.0	2.4	3.8
Subtotaal		6	14,6	24,8	15,3	17,2	10	13,3
Anders	Ik ging verhuizen	3.7	6.5	5.0	2.9	1.1	0.4	2.5
	Anders4.2	4.2	4.8	1.0	0.3	0.4	2.7	2.0
Subtotaal		7,9	11,3	6	3,2	1,5	3,1	4,5

Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties

Tabel B3: Wat houd je tegen om met een nieuwe opleiding te beginnen? (meerdere antwoorden mogelijk) (%)

	AVO	VMBO	MBO 1	MBO 2	MBO 3	MBO 4	Totaal
Ik weet niet welke opleidingen er zijn	18	13	21	11	8	11	12
De opleiding die ik wil doen heeft geen plek meer vrij	1	1	4	2	0	1	2
De opleiding die ik wil doen is te ver weg	0	6	0	4	2	5	4
Ik voldoe niet aan de minimale eisen om met de opleiding te beginnen	25	22	25	12	3	12	14
Ik moet nog wachten omdat dit slechts op een beperkt aantal momenten kan	4	8	12	3	6	9	6
De kosten zijn te hoog	23	13	17	20	8	20	18
Ik kan via mijn werk verder leren	10	8	2	14	15	16	13
Ik heb geen verdere studie nodig	4	9	1	9	7	8	7
Ik wil me door middel van cursussen verder ontwikkelen	13	5	4	15	16	18	14
Het is niet mogelijk vanwege persoonlijke omstandigheden	31	20	25	22	17	18	21
Ik heb geen zin meer in het onderwijs	19	10	30	30	24	29	26
Anders, namelijk	42%	35%	24%	20%	22%	28%	25%

Noot: Alleen respondenten die niet in het onderwijs zitten.

Tabel B4: Wat zou je kunnen stimuleren om met een nieuwe opleiding te beginnen? (meerdere antwoorden mogelijk)(%)

	AVO	VMBO	MBO 1	MBO 2	MBO 3	MBO 4	Totaal
Het krijgen van studiefinanciering	41	38	15	26	19	33	29
Financiële steun van de gemeente	33	34	35	23	28	32	29
Als ik de opleiding naast mijn huidige baan zou kunnen volgen	24	16	22	25	30	36	27
Als ik op korte termijn zou kunnen beginnen	15	5	12	10	7	11	10
Hulp bij de studiekeuze zodat ik weet wat voor een opleiding ik wil gaan doen	38	31	33	22	24	23	26

Noot: Alleen respondenten die niet in het onderwijs zitten.

Tabel B5: Spijt achteraf, naar belangrijkste reden voor de voortijdige uitval (%)

	school gerelateerde oorzaken	(geestelijke) gezondheidsproblemen	persoonlijke problemen	arbeidsmarkt	anders	Totaal
Nee	60	45	34	65	63	56
Ja, dat zou ik nu niet meer doen	12	6	6	15	3	10
Ja, maar ik kon destijds niet anders	28	49	60	20	34	34
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Over de data

1. De cijfers in dit factsheet zijn afkomstig van het onderzoek onder jongeren die in het schooljaar 2016-2017 met hun opleiding stopten en het onderwijs verlieten. Het betreft daarbij jongeren die op moment van stoppen jonger dan 23 jaar oud waren en nog geen 'arbeidsmarktkwalificatie' dat wil zeggen mbo niveau 2 of havo/vwo diploma behaald hebben.
2. Het onderzoek werd in het kader van het Schoolverlatersonderzoek door het CBS in samenwerking met het ROA uitgevoerd.
3. De enquêtes vonden plaats in het najaar van 2018 onder jongeren die in het schooljaar 2016-2017 met de opleiding stopten.

Toelichtingen

1. Deelnemers aan enquête: Jongeren die in het schooljaar 2016/17 het onderwijs hebben verlaten zonder startkwalificatie en die in het schooljaar 2017/2018 niet in het onderwijs ingeschreven staan. Op moment van enquête (schooljaar 2018/2019) kunnen de jongeren echter weer in het onderwijs ingeschreven staan.
2. Werkloze beroepsbevolking = % dat zich op de arbeidsmarkt aanbiedt (exclusief respondenten die zich als student zien) en dat niet werkzaam (=0 uur) is en tegelijkertijd op zoek naar werk is.
3. Alle gepresenteerde cijfers in dit factsheet zijn gebaseerd op het gewogen databestand. Hiermee wordt er rekening gehouden met responseverschillen tussen bijvoorbeeld opleidingsniveau of geslacht.

Contactpersoon

Christoph Meng, c.meng@maastrichtuniversity.nl

Deze factsheet is tot stand gekomen als onderdeel van het Project Onderwijs-Arbeidsmarkt (POA; <http://roa.sbe.maastrichtuniversity.nl/?portfolio=poa-project-onderwijsarbeidsmarkt-2>), mede dankzij financiering van NRO (dossiernummer 405-17-900), UWV, S-BB en Randstad.

Colofon

© Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Niets uit deze uitgave mag op enige manier worden
verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de directeur van het ROA.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Maastricht University
School of Business and Economics
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Vormgeving
ROA secretariaat, Maastricht

september 2019